

Pedagogi

HAAGA-HELIA Ammatillisen opettajakorkeakoulun tiedotuslehti

1 ■ 2011

Teema:
KANSAINVÄLISTÄ
YHDESSÄ
TEKEMISTÄ

Etelä-Korean
7 opettajat
koulun penkillä

Monikerroksinen kansainvälisyys

Uutinen verkkosivulla kertoo, että maailman väkiluku ylittää 7 miljardia vuonna 2011. Euroopan Unionin väkiluku on reilut 500 miljoonaa, Suomen väkiluku saattaa ylittää tänä vuonna 5,4 miljoonaa. Suomalainen talouselämä elää kansainvälisyydestä. Kouluista valmistuneet työntekijät ja yrittäjät työskentelevät maailmassa, jossa valtioiden rajojen merkitys on vähentynyt ja muuttunut. Ihmiset työskentelevät ja elävät yhteisöissä, jotka muodostuvat arvojen pohjalta.

HAAGA-HELIA:n arvoissa painottuvat yhteisöllisyys ja vastuullisuus. Strategiassaan HAAGA-HELIA lähestyy kansainvälisyyttä monesta näkökulmasta – opetuksen, tutkimus- ja kehitystyön sekä vientikoulutuksen näkökulmasta.

Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa kansainvälisyys koskettaa myös opettajakoulutusta, tutkimus- ja kehitystyötä sekä täydennyskoulutusta. Toimintoja ei ole erotettu toisistaan erillisiksi saarekkeiksi, vaan koko henkilökunta omista lähtökohdistaan on enemmän tai vähemmän tekemisissä kaikkien toimintojen kanssa. Sama koskee kansainvälisyyttä.

Olemme ottaneet ensimmäisiä konkreettisia ja tuloksellisia askeleita ammatillisen opettajakoulutuksen viennin alueella. Tässäkin tapauksessa ulkomaille suunnatun opettajakoulutuksen suunnittelusta ja toteutuksesta ovat vastanneet opettajakorkeakoulun ohjaavat opettajat, jotka osallistuvat muutenkin opettajakoulutuksen toteutukseen. Vientikoulutus on läheisesti kytköksissä opettajakorkeakoulun tehtävään. Näin varmistamme sen, että todella osaamme sen mitä olemme tekemässä, ja toiminnallamme on myös vaikuttavuutta asiakkaan näkökulmasta. Kokemuksia kansainvälisessä ympäristössä toimimiseen olemme hankkineet mm. englanninkielisen opettajakoulutuksen toteuttamisella vuodesta 2004 alkaen.

Meille kansainvälisyys on myös oppimista ja oman toimintamme kehittämistä. Kansainvälisissä ympäristöissä astumme epävarmuusalueelle, jossa itsemme peliin laittamalla opimme uusia toimintatapoja ja pystymme kehittämään toimintaamme tulevaisuutta silmälläpitäen.

Tässä HAAGA-HELIA Pedagogin numerossa käsitellään muutamia välähdyksiä kansainvälisyyttä opettajakoulutuksen, tutkimus- ja kehitystoiminnan ja vientikoulutuksen näkökulmasta. Kansainvälisyys voi näyttäytyä monikerroksisesti erilaisina toimintoina ja ajattelutapoina.

Aina jonkun pitää olla edelläkävijä, pioneeri. HAAGA-HELIA on sitä ammatillisen opettajakoulutuksen viennissä.

Jari Laukia

Ammatillisen opettajakorkeakoulun johtaja
jari.laukia@haaga-helia.fi

Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa kansainvälisyys koskettaa myös opettajakoulutusta, tutkimus- ja kehitystyötä sekä täydennyskoulutusta.

Tässä numerossa

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Koulutuksen tasosta pidettävä kiinni
- 4 Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus opettajaopinnoissa
- 5 HAAGA-HELIA:n ammatillista opettajakoulutusta Ruotsiin
- 6 Nuoret nopeammin työelämään
- 7 Täydennyskoulutusta eteläkorealaisille opettajille
- 8 Täydennyskoulutuksen tiedotteita

Koulutuksen tasosta pidettävä kiinni

Vuoden verran OAJ:n puheenjohtajana toiminut **Olli Luukkainen** uskoo kansainvälisen vuorovaikutuksen lisääntyvän niin työelämässä kuin oppilaitoksissakin.

– Moninaisuuden ymmärtämiseen on nyt panostettava opettajien koulutuksessa, sillä se on tarpeen työelämässä. Oppilaitoksiin tulee taustoiltaan hyvin monenlaisia ihmisiä, Luukkainen huomauttaa.

Opetusalan ammattijärjestön puheenjohtaja **Olli Luukkainen** näkee tulevaisuuden tätä päivää kansainvälisempänä. Opettajan työ muuttuu entistäkin monimuotoisemmaksi opettajien ja oppilaiden liikkua yli rajojen. Korkeasta osaamisen tasosta ei kuitenkaan tingitä.

Suomessa on keskusteltu ammatillisen opettajatutkinnon vertailtavuudesta ja muualla suoritettujen opintojen tunnustamisesta.

– Opiskelija- ja opettajavaihtoa on syytä lisätä entisestään, mutta omia tasovaatimuksiamme emme laske. Tunnustamme Suomeen tulevien aiemmat opinnot ja tarjoamme mahdollisuuden niiden täydentämiseen. Ammatillisen koulutuksen vetovoima on kasvanut, ja nyt on huolehdittava sen laadusta.

Koulutusvientä ja verkostoitumista

Suomessa vieraillee joka vuosi kymmeniä ryhmiä tutustumassa Suomen koulutusjärjestelmään. Koulutusvientä kaupallisessa mielessä on vasta alussa, mutta nyt luodaan verkostoja, joiden avulla vienti on jatkossa mahdollista.

– OAJ:ssä kävi noin 40 delegaatiota viime vuonna, eli noin 300 vierasta, pääosin muista Pohjoismaista, Saksasta, Koreasta ja Japanista. Tarkoitus ei ole viedä suomalaista mallia sellaisenaan toiseen maahan, vaan toimintaperiaatteita voi soveltaa toisiin kulttuureihin. Tiedon vapaan jakamisen ja vaihto-ohjelmien avulla opimme itsekkin. Toisaalta voimme myydä osaamistamme kokonaisen koulutusjärjestelmän pystyttämiseen.

Luukkainen korostaa, että korkea koulutustaso nostaa opettajien arvostusta ja tekee ammatista houkuttelevan. Suomalaiset opettajat jalostavat tietoa itsenäisesti, eivät vain välitä sitä eteenpäin oppilailleen.

Vientikoulutukseen panostettava

Vanhan sanannon mukaan suomalainen osaa keksiä uutta, mutta ei osaa myydä keksimäänsä.

– Sellainen liiketoimintakulttuuri ei toimi, että meillä on erikseen vientiin erikoistuneet ihmiset, eivätkä tuotteen tekijät tunne vientiä lainkaan. Jokaisen on opittava kansainvälistymistä. Monimuotoiset kumppanuussopimukset ja tuotteiden räätälöinti erilaisten asiakkaiden tarpeisiin vaativat kieli- ja kulttuuriosaamista.

Näihin työelämän vaatimuksiin vastattaessa opettajan työ muuttuu, ja OAJ:n tavoite on luonnollisesti vaatimuksia vastaava palkkakehitys.

– Työ vaatii kulttuuriosaamista, kielitaitoa ja kansainvälistyvän maailman ymmärrystä. Vaatimusten on näytävä palkassa, Luukkainen tiivistää. □

Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus opettajaopinnoissa

Teksti Hannu Kotila ja Heli Virola | Kuvat Shutterstock

HAAGA-HELIA Ammatillisen opettajakorkeakoulun opettajaopinnoissa on pohdittu muun muassa ammatillisen opettajan kv-osaamiseen liittyviä haasteita. Mitä on kv-osaaminen ammatillisen opettajan työssä? Miten siihen voi saada valmiuksia opettajaopintojen aikana?

Yleensä ajatellaan, että kansainvälisyys on luonnollinen osa oppilaitoksen toimintaa. Toisaalta kansainvälisyyden näkyminen opettajaopinnoissa on väistämättä myös haaste. Kysyimme 1,5 vuoden opiskelumuodon opiskelijoilta, millaista kv-osaamista ja sitä kehittävää toimintaa opettajaopintoihin voisi sisällyttää ja millaista osaamista opettajaopiskelijat voisivat tarjota muille opettajaopiskelijoille. Ohessa joitakin poimintoja kyselystä.

Kv-osaamisen kehittämiseksi toivottiin asiantuntijapuheenvuoroja ja -vierailuja:

- luento kulttuurieroista
- olemassa olevien kv-yhteistyömuotojen esittely
- eri maiden koulutusrakenteiden esittely
- rahoituksen hankkiminen ja tukitoimintojen esittely
- tutustumismatka monikulttuuriseen ympäristöön.

Ehdotettiin myös osaamisen jakamista:

- koulujen kansainvälinen yhteistyö: mahdollisuudet ja onnistumisen edellytykset (hyvien ja huonojen kokemusten jakaminen)
- ideoita, tietoa ja kokemuksia kansainvälisistä (poikkitieteellisistä) yhteistyöprojekteista/hankkeista
- hyvien kv-yhteistyökumppaneiden tunnistaminen.

Opiskelijoilla oli myös omaa kokemusta kv-osaamisen alueelta, jota he saattoivat jakaa:

- opetusta/ohjausta englanniksi
- vaihto-opiskelijoiden ohjausta
- maahanmuuttajakoulutusta
- kansainvälisiä luentoja omalta substanssi-alueelta
- päivätyö kansainvälisessä organisaatiossa: työntekijöitä ympäri maailmaa.

Vastaisuudessa painotamme kv-osaamista opettajaopinnoissa entistä enemmän. Se voi olla kaikkia edellä mainittuja asioita tai vielä enemmän. Kv-osaaminen onkin opettajankoulutuksessa jatkuvan kehittämisen kohde. □

HAAGA-HELIAN ammatillista opettajakoulutusta Ruotsiin

Valmistuneet opettajat, kouluttajat ja organisoijat yhdessä.

// Paras koulutus, missä olen ikinä ollut. Tällaista tarvitaan Ruotsin opettajankoulutukseen. Olen saanut mallin siitä, miten ammatillisen opettajan pitää työskennellä. Nyt ymmärrän, mikä ero on 'opetuksella' ja 'ohjauksella' opettajan työssä."

Tällaista palautetta opettajaopiskelijat antoivat verkossa suoritetusta ammatillisesta opettajankoulutuksesta, jonka HAAGA-HELIA Ammatillinen opettajakorkeakoulu toteutti yhteistyössä Tukholman MKFC Folkhögskolan kanssa. Koulutus alkoi tammikuussa 2010.

Opettajaopiskelijat saivat todistuksensa 1. huhtikuuta 2011 valmistumisjuhlassa Tukholmassa, ja se olikin ensimmäinen kerta, kun kaikki opettajankouluttajat ja opettajaopiskelijat tapasivat toisensa kasvokkain. Nyt uudet ammatilliset opettajat Tukholmasta, Göteborgista, Boråsista ja Genevestä jatkavat työtään suomalaisittain pätevyityneinä opetuksen ammattilaisina.

Kuudenkymmenen opintopisteen International Vocational Teacher Education (IVTE) on opettajakorkeakoulun uusi vientituote. Koulutuksessa työskennellään sosiaalisen median työkaluilla samanaikaisesti ja eriaikaisesti. Keskeistä on yhdessä työskentely pareittain ja pienryhmissä sekä laadukas henkilökohtainen ja tiimeissä tapahtuva ohjaus. Erittäin tärkeäksi työmuodoksi pilottiin osallistuneet kokivat videoneuvotteluna toteutetut viikottaiset ryhmätapaamiset. Kouluttajina toimivat HAAGA-HELIAsta lehtorit **Irmeli Pietilä** ja **David Mauffret** sekä projektiasiantuntija **Pekka Ihanainen**.

IVTE muodostui viidestä sisältömoduulista, jotka ovat Osaamisen tunnistaminen

ja henkilökohtainen kehityssuunnitelma, Johdatus pedagogiikkaan, Ammatillinen opettaja ohjaajana (opetusharjoittelu), Yhteisöt ja verkostot ammatillisen opettajan työssä sekä Ammatillisen opetuksen ja oppimisen tutkiminen ja kehittäminen (kehittämishanke).

Opetusharjoittelun opiskelijat toteuttivat omissa organisaatioissaan tai verkossa. Lisäksi yksi opiskelijoista harjoitteli HAAGA-HELIAN Pasilan ja Porvoon toimipaikoissa liiketalouden koulutusohjelmissa. □

Nuoret nopeammin työelämään

– hyvien työelämäyhteistyökäytäntöjen levittämistä kansainvälisessä yhteistyössä

Koulutuksesta työelämään siirrytään OECD:n selvitysten mukaan nykyisin vanhempana kuin aiemmin. Syitä tähän ovat muun muassa koulutusaikojen pidentyminen, työssäkäynti opintojen ohessa, aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen ja tunnustamisen haasteet, työnantajien vähäinen osallistuminen työelämäyhteistyön kehittämiseen korkeakoulujen kanssa sekä opiskelijoiden siirtymävaiheissa pitämät väliuodet.

Kansantalouden kasvun ja väestön ikääntymiseen varautuminen edellyttävät kuitenkin, että nuoret siirtyvät riittävän nopeasti työmarkkinoille ja erityisryhmät, kuten maahanmuuttajat, saadaan työllistettyä. Siksi korkeakoulujen ja työelämän yhteistyön tiivistäminen on yhä tärkeämpää.

Onnistunut korkeakoulun ja työelämän yhteistyö on parhaimmillaan sekä työelämää että koulutusta kehittävää ja molempien tavoitteita palvelevaa. Tavoitteen saavuttamiseksi korkeakoulujen on monipuolistettava työelämäyhteistyön muotoja sekä rakennettava uudenlaisia ja pidempiaikaisia kumppanuuksia, joissa koulutus ja työpaikat voivat yhdessä toimia molempien tavoitteita palvelleen.

Suomalainen Quicker steps -ryhmä on kokoontunut suunnittelemaan ensimmäistä workshop-viikkoa.

Hyvät käytännöt jakoon

HAAGA-HELIA ammatillinen opettajakorkeakoulu on yhteistyössä Jyväskylän ammatillisen opettajakorkeakoulun ja Laurea ammattikorkeakoulun kanssa käynnistänyt projektin, jossa levitetään hyviä käytänteitä ja tietoa toimintatavoista, jotka ovat johtaneet työelämä- ja korkeakoulu yhteistyön tiivistymiseen ja edesauttaneet nuorten nopeampaa siirtymistä koulutuksesta työelämään.

Quicker steps – nuoret nopeammin työelämään -työelämäyhteistyökäytäntöjen projekti (2011–2012) toimii verkostona, johon osallistuvat suomalaisten korkeakoulujen lisäksi University of Luxembourg, University of Education – Upper Austria (Itävalta) ja Coventry University (Iso-Britannia). Kansainväliset kumppanit tuovat verkostoon osaamistaan työn oppinollistamisesta, maahanmuuttokysymyksistä sekä työelämälähtöisistä oppimismalleista.

Projektissa järjestetään neljä workshop-viikkoa, joista ensimmäinen toteutetaan Suomessa Laurean Leppävaaran toimipisteessä toukuussa 2011. Teemana ovat työelämälähtöiset pedagogiset ratkaisut ja opettajan työ. Syksyllä 2011 workshop toteutetaan Luxemburgissa, keväällä 2012 Itävallassa ja syksyllä 2012 Isossa-Britanniassa.

Projektia rahoittavat Euroopan sosiaalirahasto ja Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. □

Professionalism in Vocational Schools – a Comparison between Austria and Finland

by Richard Meindl-Huemer, Vocational Teacher at Berufsschule Linz 6 (Vocational School Linz 6) and Scientific Assistant at the University of Education Upper Austria

The title of my Bachelor thesis was the result of a two months study stay at HAAGA-HELIA University of Applied Sciences, School of Vocational Teacher education which I undertook in 2009 during my vocational education and training at the University of Education Upper Austria.

In order to get information about the current level of professionalism among vocational teachers six hypotheses were drawn up by the author and a survey by means of an online questionnaire was carried out in both countries. 83 vocational teachers from Austria and 91 from Finland participated in the research.

The results showed that the Finnish vocational education system determines definite requirements and goals, whereas the Austrian framework conditions are by far not that strict. Instead, Austrian conditions offer more individual freedom for teachers and principals to draw up projects, forms of cooperation etc. according to their individual needs.

In order to be able to fulfil the requirements in Finland principals have much more autonomy at their disposal – especially in personnel and financial matters – which is not available for Austrian principals.

The survey among Austrian and Finnish teachers indicated that teachers do not know very much about the preconditions and circumstances of their profession in other countries – although they are compared with each other all over the world. In economic life such a situation would be unimaginable.

Conclusively it is highly necessary to come into contact and cooperation with professional colleagues in other countries in order to benefit from each other in the best possible way. □

Helmikuun ensimmäisellä viikolla Helsingin pakkasiin ja HAAGA-HELIA Ammatilliseen opettajakorkeakouluun saapui yli 40 ammatillisen opettajan ryhmä ChungNam National Universitystä Etelä-Koreasta. Ammatillisen koulutuksen korkea taso ja erityisesti kehittyneet opetusmenetelmät olivat saaneet eteläkorealaiset ammatillisesta opettajakoulutuksesta.

Viiisipäiväiseen täydennyskoulutusohjelmaan sisältyi kaksi oppilaitosvierailua: toinen Omniaan Espooseen ja toinen Helsinki Business Collegeen Pasilaan. Koulutusohjelmaan kuului muun muassa ammatillisen opettajakoulutuksen historiaa ja nykyisen koulutusjärjestelmän esittelyä, oppimisfilosofiaa sekä opetusmenetelmiin, työssä oppimiseen, ohjaukseen ja erityisopetukseen liittyviä osuuksia.

Yhden koulutuspäivän aiheina olivat oppimisympäristö sekä ammatillisen koulutuksen ja työelämän välinen yhteistyö. Ohjaajina toimivat opettajaopiskelija **Pirkko Sassi** ja yliopettaja **Leena Härkäpää**. Hyvin toiminnallisen päivän päätteeksi osallistujia pyydettiin kiteyttämään kolmeen sanaan, mitä päivän aikana syntyneistä ajatuksista osallistujat halusivat siirtää kotimaahansa. Tärkein anti kiteytyi sanoiksi *mobile, mixed* ja *communicative*.

Kaiken kaikkiaan tunnelma viikon aikana oli ahkera ja iloinen, oltiin ”mobile”, ”mixed” ja ”communicative”. AOKK:n johtaja **Jari Laukia** totesikin todistustenjakotilaisuuden

Täydennyskoulutusviikon tärkein anti kiteytyi sanoiksi **mobile, mixed** ja **communicative**.

puheessaan, että vaikka suomalainen ammatillinen opettajakoulutus on laadukasta, niin myös HAAGA-HELIA:n opettajat ovat viikon aikana oppineet paljon ja saaneet mielenkiintoisia kokemuksia.

Palaute täydennyskoulutusohjelman sisällöstä ja toteutuksesta oli erinomainen. Yhteistyö jatkuu, sillä jo ennen eteläkorealaisen vierailua HAAGA-HELIA ja ChungNam University solmivat yhteistyösopimuksen.

Täydennyskoulutuksen päällikkö **Jutta Paukkonen**

AMMATTIKORKEAKOULU- PEDAGOGIIKAN VERSTAS KÄYNNISTYY AOKK:ssa!

Kimmo Mäki

HAAGA-HELIA Ammatillinen opettajakorkeakoulu terävöittää ammattikorkeakoulupedagogista osaamistaan. Elokuussa 2011 käynnistyy AMKPEDA-verstas, jossa ammattikorkeakoulupedagogista osaamista kehitetään, tutkitaan, valmennetaan ja luodaan täydennyskoulutuksen, TKI-toiminnan ja opettajankoulutuksen kautta.

Syksyn aikana verstaalla työstetään AOKK:n johtamien valtakunnallisten amk-hankkeiden keskeiset tulokset ja tuotokset osaamisprofiiliksi ja toimintalinjoiksi opettajankoulutukseen, täydennyskoulutukseen sekä TKI-toimintaan. Verstaas tuottaa syksyllä myös työseminaarin, johon kutsutaan kaikki ammattikorkeakoulujen pedagogisesta toiminnasta ja kehittämisestä vastaavat henkilöt. Tarkoituksena on yhdessä rakentaa verkosto, jossa työstetään ja kehitetään ammattikorkeakoulupedagogisia haasteita koulutuksen arjessa.

Verstaan toiminta keskittyy verkostoitumiseen kansallisten ja kansainvälisten ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittäjien kanssa sekä valmennus-, kehittämis- ja tutkimustoimintaan. Verstaan mestarina häärää yliopettaja **Kimmo Mäki**.

AMMATTIPEDAGOGISTA TÄYDENNYSKOULUTUSTA – myös oppilaitoskohtaisina toteutuksina

Ammatillisen opettajakorkeakoulun täydennyskoulutus tarjoaa ratkaisuja oppilaitosten ja yritysten osaamisen kehittämiseksi sekä asiantuntijuuden päivittämiseksi. Järjestämme lyhytkoulutusta, opintopisteytettyjä koulutuskokonaisuuksia, konsultointipalveluja, seminaareja sekä luentosarjoja. Koulutus voidaan toteuttaa myös oppilaitos- ja yrityskohtaisesti.

Juuri nyt tarjolla seuraavia koulutuksia:

- Näyttötutkimomestarin koulutusohjelma (25 op)
- Ammatillisen opettajan yhteisöt ja verkostot (7 op)
- Ammatillista koulutusta tutkimassa ja kehittämässä (9 op)
- Asiakkaan tarpeista organisaation tavoitteiksi (APO) (5 op)
- Aikuiskouluttajille: Työelämäosaamisen kehittämistaidot (5 op)
- KUKO kulttuurienvälinen koulutus

Lisätietoja: www.haaga-helia.fi/kuko

HAAGA-HELIA AOKK toimii osatoteuttajana seuraavissa valtakunnallisissa ESR-hankkeissa:

STUDIO-projekti tarjoaa koulutusta aikuiskouluttajien pedagogisen osaamisen ja ohjaustaitojen kehittämiseen.
Lisätietoja: OpinOvi.fi > koulutuksia

AHOT korkeakouluissa -hankkeen keskeinen tavoite on lisätä yliopistojen ja korkeakoulujen henkilöstön osaamista työelämän kanssa tehtävässä yhteistyössä.
Lisätietoja: www.ahot.utu.fi

Katso lisätietoja ja ajankohtaiset uutiset

verkkosivuiltamme:

www.haaga-helia.fi > ammatillinen opettajakorkeakoulu > täydennyskoulutus > koulutustarjonta